

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

ЛІДЕРСТВО У ВИКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Шифр та назва спеціальності
011 Освітні, педагогічні науки

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Педагогіка вищої школи

Кафедра
Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна

Рівень освіти
Магістр

Тип дисципліни
Фахова, обов'язкова

Семестр
2

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Резнік Світлана Миколаївна
svitlana.reznik@khp.edu.ua
Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім.акад. І.А.Зязюна НТУ «ХПІ»

Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць.
Курси: «Методи та методологія педагогічного дослідження», «Теорія та методика наукових досліджень», «Лідерство у викладацькій діяльності», «Педагогіка», «Методика викладання загальнонаукових та фахових дисциплін у закладах освіти»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-reznik-svitlani-mikolayivni/)
<https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-reznik-svitlani-mikolayivni/>

Загальна інформація

Анотація

Під час навчання ОК здобувачі зможуть усвідомити важливість лідерства для викладацької діяльності, проаналізувати особливості викладацького лідерства, теорії лідерства у контексті викладання, визначити способи розвитку власних лідерських якостей

Мета та цілі дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Лідерство у викладацькій діяльності» полягає у наданні знань, вмінь та здатностей студентам, які допомогли б розвивати індивідуальні лідерські якості особистості, ефективно спілкуватись, планувати та організовувати тощо.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен

Компетентності

ЗК5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК6.Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії

СК6.Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності

СК 10. Здатність визначати сутність лідерства та застосовувати ефективні підходи до формування особистості лідера-педагога

СК 11.Здатність розробляти та надавати рекомендації з імплементації управлінських рішень щодо лідерства у викладацькій діяльності

Результати навчання

РН12. Вміти визначати сутність лідерства та застосовувати ефективні підходи до формування особистості лідера-педагога

РН13. Вміти розробляти та надавати рекомендації з імплементації управлінських рішень щодо лідерства у викладацькій діяльності

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год.: лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Педагогіка і психологія вищої школи», «Педагогічне спілкування та риторика»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Методами навчання у викладанні навчальної дисципліни «Лідерство у викладацькій діяльності» є:

- словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з книгою)

- наочні (ілюстрація практичними прикладами)

- практичні (практичні вправи).

Активні методи навчання, які застосовуються: дискусія, мозковий штурм, проблемні методи, навчальні, моделювання ситуацій, рефлексивні вправи.

Протягом вивчення дисципліни передбачається робота з тестами перевірки рівня сформованості знань.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Розуміння лідерства у викладацькій діяльності та його розвиток

Специфіка лідерської діяльності викладача вищої школи. Сутність лідерства. Неформальна роль лідера-викладача. Важливість лідерської ролі. Чи всі можуть бути лідером? Чи всім необхідно бути лідерами? Прийняття управлінських рішень в освітньому процесі.

Напрями лідерства викладача та його розвиток. Визначне викладання як прояв лідерства. Інтелектуальне лідерство. Напрями самовдосконалення лідерства викладача

Тема 2. Імплементація теорій лідерства у діяльності викладача

Теорії лідерства у контексті викладання. Харизматичне лідерство. Лідерські якості викладача. Авторитарний, демократичний та ліберальний стилі викладання. Транзакційне

та трансформаційне лідерство. Розподілене лідерство. Теорія духовного лідерства. Розвиток лідерського стилю викладача. Стиль ефективного спілкування

Тема 3. Організаційна діяльність викладача

Організація аудиторної та позааудиторної діяльності студентів – як важлива складова діяльності викладача-лідера. Цілеспрямованість та організованість як важливі якості викладача-лідера. Тайм-менеджмент та планування в діяльності викладача-лідера

Тема 4. Надихаюче мотивування

Мотивація студентів – як важлива складова діяльності викладача-лідера. Поняття мотиву та мотивації здобувачів освіти. Позитивна і негативна мотивація. Внутрішня та зовнішня мотивація. Мислення зростання та фіксоване мислення. Умови надихаючої мотивації

Тема 5. Емоційне лідерство викладача

Емоційний інтелект як важлива якість викладача-лідера. Важливість емоційного інтелекту у ефективному викладанні та навчанні. Сутність емоційного лідерства викладача та його прояв. Управління власними емоціями. Управління чужими емоціями.

Теми практичних занять

Тема 1. Розуміння лідерства у викладацькій діяльності та його розвиток

Самооцінка викладацького лідерства. Прийняття управлінських рішень. Визначення напрямів самовдосконалення лідерства викладача

Тема 2. Імплементация теорій лідерства у діяльності викладача

Розвиток лідерського стилю викладача. Визначення оптимального стилю викладання та спілкування

Тема 3. Організаційна діяльність викладача

Визначення способів ефективного планування та організації діяльності

Тема 4. Надихаюче мотивування

Визначення умов надихаючої мотивації. Сприяння мисленню зростання

Тема 5. Емоційне лідерство викладача

Способи управління власними емоціями. Способи управління чужими емоціями.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Тема 1. Розуміння лідерства у викладацькій діяльності та його розвиток

Специфіка лідерської діяльності викладача вищої школи. Напрями лідерства викладача та його розвиток. Прийняття управлінських рішень. Опрацювання лекції. Підготовка до практичних занять

Тема 2. Імплементация теорій лідерства у діяльності викладача

Аналіз теорій лідерства у контексті викладання та ефективної лідерської поведінки в різних ситуаціях. Опрацювання лекції. Підготовка до практичних занять

Тема 3. Організаційна діяльність викладача

Розробка системи ефективного планування та організації діяльності. Опрацювання лекції. Підготовка до практичних занять

Тема 4. Надихаюче мотивування

Визначення способів ефективної мотивації до навчання та розвитку здобувачів освіти. Опрацювання лекції. Підготовка до практичних занять

Тема 5. Емоційне лідерство викладача

Емоційний інтелект як важлива якість викладача-лідера. Опрацювання лекції. Підготовка до практичних занять

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Психологія управлінської діяльності лідера. О.Г. Романовський, О.С.Пономарьов, Т.В. Гура, А.Є. Книш, В.В.Бондаренко. Харків : «Друкарня Мадрид», 2017 – 76с.

2. Підготовка конкурентноспроможної управлінської гуманітарно-технічної еліти: / О. Г. Романовський ; О. С. Пономарьов, А. С. Сиромятников ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : НТУ «ХПІ», 2000. 20 с.
3. Розвиток лідерського потенціалу національної гуманітарно-технічної та управлінської еліти/ О.Г. Романовський, О.С. Пономарьов, Т.В. Гура, С.М. Резнік. Харків : Савчук О.О., 2014. 324 с.
4. Лідерські якості в професійній діяльності. О.Г. Романовський, С.М.Резнік, Т.В. Гура, Ю.І.Панфілов, Б.Р.Головешко, В.В.Бондаренко. Харків : ФОП Панов А.М., 2017. 144с.
5. Романовський О. Г. Підготовка майбутніх інженерів до управлінської діяльності : монографія /Нац. _ип._ ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Основа, 2001. 311 с.
6. Резнік С.М. Результати наукової діяльності педагога вищої школи як показник викладацького лідерства. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2020. Випуск 73. Том 2. С. 52-56.
7. Романовський О.Г., Резнік С.М. Необхідність формування готовності до викладацького лідерства у майбутніх фахівців освітніх, педагогічних наук. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2020. Вип. 55. С. 154-160.
8. Резнік С.М. Тенденції розвитку вищої освіти та необхідність викладацького лідерства сучасних педагогів. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія «Педагогічні науки». 2020. № 2. С. 125-130. DOI 10.31651/2524-2660-2020-2-125-130
9. Резнік С.М. Інтерактивні методи у викладанні лідерських дисциплін. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія «Педагогічні науки». 2021. № 2.
10. Романовський О.Г. Неперервна освіта і підготовка професійних керівників-лідерів. *Наукові праці. Серія: Педагогіка*. Миколаїв, 2000. С. 63-69.
11. Романовський О.Г., Пономарьов О.С., Лебедев Б.М. Самоменеджмент у кар'єрному зростанні службовця. *Матеріал. доп. наук.- практ. конф.: Кар'єра молодих державних службовців*. Харків: Магістр, ХарРІНАДУ, 2004. С.179 – 180.

Додаткова література

14. Manfred K. de Wry. *The Leadership Mystique: A User's Manual for the Human Enterprise*. Alpina Publisher, 2011. p. 276.
15. Психологія управління у бізнесі : навчальний посібник для підготовки бакалаврів усіх форм навчання / Е. Ф. Іпатов, К. М. Левківський, В. В. Павловський. Харків; Київ : НМЦВО, 2002. 320 с.
16. Дуткевич А. И. Конфліктологія з основами психології управління. Кам'янець-Подільський, 2005. 345 с.
18. Romanovskiy, O., Reznik, S., Chebakova Yu. (2019). Teacher Leadership at Technical University. *Advanced Education*, 13, 63-69.
19. Romanovskiy, O., Kvasnyk, O., Moroz, M., Pidbutska, N., Reznik, S., Cherkashin, A., Shapolova, V. (2019). Development Factors and Directions for Improving Distance Learning in the Higher Education System of Ukraine. *Information Technologies and Learning Tools*, 74 (6), 20-42.
20. Romanovskiy, O., Reznik, S., Chebakova Yu. (2019). Peculiarities of Perception of Teaching Style and Motivation of Students' Learning. *The New Educational Review*, 58(4), 72-84.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Підсумкова оцінка розраховується як сума балів по таким критеріям:

Активність при вивченні тем на лекціях -
5*2=10 балів

Робота на практичних заняттях по темам:
5*5=25 балів

Самостійна робота по темам:
5*5=25 балів

Поточне тестування
20 балів

Екзамен
20 балів

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1-34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Критерії оцінювання підсумкового екзамену:

Критерії оцінювання	Бали
Глибоке знання навчального матеріалу. Можуть бути незначні неточності	20-18
Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу. Відповіді можуть містити певні неточності	17-15
Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування. Відповіді можуть бути не повними, з незначними помилками	14-12
Знання основних фундаментальних положень. Відповіді містять деякі помилки.	9-11
Знання основних фундаментальних положень матеріалу. Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу дисципліни	6-8
Знання та вміння фрагментарні, слабкі	3-5
Відсутність знань значної частини матеріалу	0-2

Норми академічної етики і політика курсу

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників відділу аспірантури.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувачка кафедри
Ніна ПІДБУЦЬКА

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Наталія СЕРЕДА